

BMC

mupa
Budapest

2021.
FEBRUÁR 20.

KURTÁG 95 – ÜZENETEK, JÁTÉKOK...

JELENETEK A KURTÁG HÁZASPÁR ÉLETÉBŐL

mupa.hu

20 February 2021

Festival Theatre

KURTÁG 95 – MESSAGES AND GAMES...

SCENES FROM THE LIVES OF GYÖRGY AND MÁRTA KURTÁG

Featuring:

Judit Rajk – alto

Tamás Zétényi – cello

Csaba Klenyán – clarinet

György Lakatos – bassoon

Miklós Lukács, András Szalai – cimbalom

Sándor Borí – electric guitar

Gábor Csalog, András Kemenes, Domonkos Váray – piano

UMZE Ensemble

Conductor:

Gergely Vajda

Creators:

Films by: **Judit Kurtág**

Editors: **Gergely Fazekas,**

Attila Kékesi

Film editor: **Levente Pap**

Jeney: Márta Kurtág's Watermark

György Kurtág: János Pilinszky: Gérard de Nerval

György Kurtág: Games VII/17 – Hommage à Berényi Ferenc 70 (Kelemen Mikes Says)

György Kurtág: Splinters, Op. 6c – IV. Mesto

György Kurtág: Games III/25 – Hommage à Farkas Ferenc No. 2 (Scraps of a Colinda Melody Faintly Recollected)

György Kurtág: Signs, Games and Messages – Hommage à Elliott Carter

György Kurtág: Games I/7 – Bored

György Kurtág: Games I/15 – Elbows

György Kurtág: Games III/14 – Tumble-bunny

György Kurtág: ...to sleep, – no more... (Songs to poems by Dezső Tandori), Op. 50 – 1. Hamlet's consent, 2. Alert, 3. Hamlet's consent [alio modo]

György Kurtág: AB Games for voice – Exercises and experimental solutions (Two songs to poems by Dezső Tandori) – 1. D.T. End-of-summer school vocabulary for Sándor Weöres, 2. Watermark

György Kurtág: Márta's Ligature

Stevan Kovacs Tickmayer: In memoria aeterna (Funeral music in memory of Márta Kurtág) – I. Introitus, II. Stanza, III. Hymnos

A joint production by Budapest Music Center and Müpa Budapest.

The English summary is on page 12.

2021. február 20.

Fesztivál Színház

KURTÁG 95 – ÜZENETEK, JÁTÉKOK...

JELENETEK A KURTÁG HÁZASPÁR ÉLETÉBŐL

Közreműködik:

Rajk Judit – alt

Zétényi Tamás – cselló

Klenyán Csaba – klarinét

Lakatos György – fagott

Lukács Miklós, Szalai András – cimbalom

Bori Sándor – elektromos gitár

Csalog Gábor, Kemenes András, Váray Domonkos – zongora

UMZE Kamaraegyüttes

Vezényel:

Vajda Gergely

Alkotók:

A filmeket készítette:

Kurtág Judit

Szerkesztő: **Fazekas Gergely,**

Kékesi Attila

Vágó: **Pap Levente**

Jeney: Kurtág Márta vízjele

Kurtág György: Pilinszky János: Gérard de Nerval

Kurtág György: Játékok VII/17 – Hommage à Berényi Ferenc 70 (Mikes Kelemen mondja)

Kurtág György: Szállkák, op. 6c – IV. Mesto

Kurtág György: Játékok III/25 – Hommage à Farkas Ferenc (2) foszlányok egy kolinda emlékképéből

Kurtág György: Jelek, játékok és üzenetek – Hommage à Elliott Carter

Kurtág György: Játékok I/7 – Unottan

Kurtág György: Játékok I/15 – Könyökös

Kurtág György: Játékok III/14 – Hempergős

Kurtág György: ...elszunnyadni, – semmi több... (Három dal Tandori Dezső verseire), op. 50 – 1. a hamleti megengedés, 2. riadókészültség, 3. a hamleti megengedés [alio modo]

Kurtág György: AB Játékok énekhangra – gyakorlatok, megoldási kísérletek (Két dal Tandori Dezső verseire) – 1. T. D. Nyárvégi iskolai fogalmazás Weöres Sándornak, 2. Vízjel

Kurtág György: Márta ligatúrája

Stevan Kovacs Tickmayer: In memoria aeterna (Gyászzene Kurtág Márta emlékére) – I. Introitus, II. Stanza, III. Hymnos

A Budapest Music Center és a Müpa közös produkciója.

„Soha senki nem beszélt nekem arról, hogy mi a szeretet. És egyáltalán nem vagyok biztos benne, hogy kell ezt tudni. De ha kimerítő definíciót akarsz, megtalálod a Bibliában, ott, ahol Szent Pál leírja, hogy mi az a szeretet. Az ő meghatározásának az egyetlen hibája, hogy letaglózza az embert. Ha a szeretet az, amit Szent Pál mond, akkor az olyan ritka, hogy aligha akad egyetlen ember, aki átélte. De mint felolvasandó szöveg, esküvőn és más ünnepélyes alkalmakkor, ez a fejezet szerintem nagyon hatásos. Nekem az a véleményem, hogy elég, ha az ember kedves azokhoz, akikkel él. A gyengédség is jó dolog. A humor, a barátság meg a türelem is. Mérsékelt ambíciók a másik számlájára. És ha az ember szállítani tudja ezeket a kellékeket, akkor... akkor nem olyan nagy probléma a szeretet.”

Ingmar Bergman: Jelenetek egy házasságból (Osztoivits Cecília fordítása)

2019. október 17-én, néhány héttel kilencvenkettedik születésnapja után elhunyt **Kurtág Márta**. Bár 1953-tól tíz évig tanított a Bartók Béla Konzervatóriumban, majd 1972-től egy ideig a Zeneakadémia Tanárképző Intézetében, zeneakadémiai zongoraművész-diplomájának megszerzése után pedig rendszeresen fellépett szólóesteken és kamarakoncerteken, a köztudat mégsem elsősorban tanárként vagy zongoraművészként, hanem **Kurtág György** feleségként, legközvetlenebb lelki és szakmai társaként tartotta számon.

Kurtág Márta egyetlen alkalommal nyilatkozott erről, amikor 2009-ben megjelent tíz évvel korábban rögzített felvétele a zongorairódalom talán legnagyobb szabású kompozíciójából, Beethoven *Diabelli-variációiból*. A lemez kísérfűzetében a következőket írja: *„Hetvenkét éven vettem fel első szólólemezemet, a Diabelli-variációkat, mert mégis meg akartam magamat »örökíteni«. Örök bánatom volt ugyanis, hogy a világ számára nem létezem önálló lényként, hanem csak úgy, mint a férjemhez tartozó valaki. Ami szintén nem rossz dolog, sőt nagyon jó, de azért volt emiatt sírás-rívás...”* Ami természetesen nem tartozik ránk, de a gondolat, hogy a boldogságnak nem ellentéte, hanem része a „sírás-rívás”, nemcsak Kurtág Márta gondolkodására jellemző, hanem a teljes kurtági életműhöz is kulcsot ad.

Hogy mit jelentett Kurtág György alkotóéletében Márta folyamatos jelenléte, arról sokkal többet tudunk (mármint kurtági viszonylatban többet, azaz így is szinte semmit), mint arról, hogy mit jelentett feleségként végigkísérni Kurtág gyötrelmekből táplálkozó, hihetetlen szellemi magasságokat és érzelmi mélységeket bejáró zenei pályáját. *„Márta a kivetített szuper-énem – mondta a zeneszerző 2006-ban Varga Bálint Andrásnak egy interjúban (a kérdés természetesen nem a magánéletükre, hanem a kompozíciós folyamatra vonatkozott). – Neki van arányérzéke, azt mondja például, hogy ebből még egyszer ennyi kellene, vagy ez itt most bőbeszédű, vagy valahol eltér, nem a frissesség irányába meg.”*

Aki látta Kurtágot Márta jelenlétében tanítani, az tudja, hogy a „kivetített szuper-én” kifejezés nem túlzás. A tanítás során Márta többnyire Kurtág mellett vagy mögött ült, és csak akkor avatkozott be, amikor a folyamat megakadt, vagy rossz irányt kezdett venni. Ilyenkor elég volt

a részéről egy szó, egy gesztus, egy szigorúbban megfogalmazott instrukció, vagy éppen ellenkezőleg: a kurtági kérlelhetetlenséget semlegesítő mosoly vagy kedves megjegyzés, és a feszültség feloldódott.

A kompozíciós folyamatban is hasonló lehetett a szerepe. Egyszerre volt alkotótárs, múzsa és hajcsár. Egyetlen olyan műről tudunk, az egyelőre kéziratban lévő, 2018 végén született, Steven Isserlis brit csellistának írott szólócsellódarabról, amelynek élén a zeneszerző neve így szerepel: „Kurtág György-Márta” (így jelent meg a Wigmore Hallban tartott ünnepi koncert műsorában is). De a kizárólag Kurtág György neve alatt bemutatott kompozíciók, vagyis a tulajdonképpeni Kurtág-életmű is elképzelhetetlen nélküle, ott van minden hang és minden zenei gesztus mögött. Márta volt a Kurtág-univerzum gravitációs középpontja.

Kurtág György és Márta 1947. február 19-én házasodtak össze, a zeneszerző huszonegyedik születésnapján, vagyis abban a pillanatban, amikor a román törvények szerint – az akkor még román állampolgár – Kurtág számára ez jogilag is lehetségessé vált. Több mint hetvenkét évig tartó házasságuk nyilvánvalóan nem idézhető fel egyetlen koncert keretein belül, a 74. házassági évforduló (és Kurtág 95. születésnapja) másnapján rendezett hangverseny azonban mégis betekintést enged kettejük világába. A kulcsot egyetlen fiuk, ifj. Kurtág György lánya, Judit adja, aki hosszú éveken át készítette házi videókat a nagyszüleiről. A koncertet a fotósként,

képzőművészként és filmsként is aktív Kurtág Judit videóiból válogatott rövid bejátszások tagolják, s ezek nemcsak személyességükkel ejtik rabul a nézőt, hanem azzal is, hogy a külvilág számára hozzáférhetetlen perspektívából láttatják Kurtágékat: ahogy a komponálás zajlik, ahogy az elkészült részleteket átbeszélik, ahogy otthon négykezeseknek, verset mondanak, játszanak egymással, vagy ahogy az ablaküvegen némán elzongorázzák a Kurtág-életmű mottójának tekinthető darabot, a *Virág az embert*.

Ami a videók között elhangzó zenéket illeti, a megszólaló darabok két kivétellel Kurtág-miniatűrök, és vagy az előadó kötődik személyesen Kurtágékhoz, vagy a darab hordoz mélyen személyes jelentésrétegeket számukra. A válogatás szinte a teljes életművet felöleli, az 1970-es évek elején írott kompozíció (*Szálkák*) éppúgy található a koncert műsorán, mint egészen friss, 2020 novemberében befejezett darab (*Márta ligatúrája*). Az elhangzó tételek nagy része a *Játékok* című sorozatban jelent meg. Ez az 1970-es évek óta folyamatosan bővülő ciklus (nemrégiben publikálták a 9. kötetet) zongorapedagógiai gyűjteményként indult, de fokozatosan afféle zenei naplóvá és zeneszerzői műhellyé vált. Számos nagyobb szabású Kurtág-kompozíció alap gondolata fogant *Játékok*-tételként, miközben a művek jó része személyes üzenet, *hommage* vagy „*foszlány egy emlékképből*”, hogy a koncerten is elhangzó *Hommage à Farkas Ferenc* alcímét idézzük.

Kurtág egész habitusát (Mártáét nem kevésbé) meghatározta a „játék” fogalma, az, amit a *Játékok* előszavában a következőképpen fogalmaz meg: „*nem szabad komolyan venni a leírtakat – halálosan komolyan kell venni a leírtakat*”. A komolyságnak és a komolytalanságnak ez a valóban csak gyerekekre jellemző egysége adja a vezérfonalát ennek a koncertnek, amelyben a legmélyebb emberi kérdéseket körüljáró művek (a Pilinszky alakját megidéző fagottdarab, a *Szálkák* című cimbalomciklus záró, siratótétele vagy az emlékezés megragadhatatlan folyamatát zenévé formáló *Hommage à Farkas Ferenc*) mellett megférnek olyan, a szó eredeti értelmében vett játékok, mint a hangszer mellett bóklászó előadó által játszott *Unottan* (ezúttal torzított elektromos gitáron), a *Játékok* 1. kötetéből az alkarral megszólaltatandó *Könyökös* vagy a skálarészletekkel bibelődő *Hempergős* (amelyeket a célkorosztályt képviselő, tízéves Váray Domonkos ad elő). De az utóbbi években keletkezett rövid Tandoridalok is ezt a kettősséget mutatják fel, amennyiben Tandori abszurd szövegét („*apanyara-anyanyara*”) Kurtág két olyan motívumban oldja zenévé, amelyek a „halálos komolyság” kategóriájába tartoznak: a B–A–C–H motívumban, illetve a hatvanas évekbeli főmű, a *Bornemisza Péter mondásai* egyik emblematis zenei gondolatában, a bűn-motívumban.

A koncert keretétül két „*in memoriam*” darab szolgál. Jeney Zoltán 2019. október 18-án, egy nappal Kurtág Márta halála után írta megrázóan szép, egyszerűségében is letaglózó tételét, ám tragikus módon már nem érthette meg, hogy a művet Kurtág György előadja Márta búcsúztatóján: október 27-én váratlanul elhunyt. A háromtételes kamarazenekari mű, amely a hangversenyt zárja, a Délvidéken született, Franciaországban élő zeneszerző-zongorista,

a jazz-zenészként is ismert Stevan Kovacs Tickmayer hangzó emlékműve Kurtág Márta tiszteletére. Tickmayer személyesen és szakmailag is kötődött Kurtágékhoz: amíg a zeneszerző és felesége Franciaországban éltek, szoros személyes kapcsolatban álltak. Ez a lassan kibontakozó, gyönyörű zene olyan, mintha fekete-fehér képeken úsznának el előttünk ennek a páratlan történetnek, Kurtág Márta és György házasságának emlékei.

...quasi una fantasia... című, zongorára és térben elosztott hangszercsoportokra írott művének negyedik tétele elé Kurtág György rövid mottót illesztett, Hölderlin *Emlékezés* című versének záró szakaszát, amely ennek a hangversenynek is mottója lehetne: *„Vesz azonban / és ad a tenger emlékezést, / És a szeretet is fűz szorgos szemeket. / De ami marad, a költők alapítják.”* Kurtág zenéje bizonyos értelemben az emlékezés zenéje: ott visszhangzik benne egy hosszú élet megannyi élménye, a teljes nyugat-európai művészi zene története, számos közösségi és személyes esemény tapasztalata. Hans-Georg Gadamer, a 20. század egyik legjelentősebb filozófusa a Hölderlin-vers záró sorai kapcsán fogalmazza meg a következőket: *„Az »emlékezés« a távolság soha véget nem érő leküzdése – és ugyanakkor biztosíték is rá, ami a búcsúzás és emlékezés állandó kockázatásából és a szerető szemek szorgos, a messzeséget kémlelő pillantásából születik meg.”* Gadamerrel azt mondhatnánk, hogy Kurtág zenéje a távolság leküzdésének zenéje, a búcsúzás kockázatásának zenéje, a szerető szemek pillantásának zenéje.

Írta: Fazekas Gergely

Foto © Bánkuti András, Zeneakadémia

Rajk Judit oratórium, dal- és kamararénekes, rendszeresen szólaltatja meg kortárs szerzők műveit, magyar és külföldi komponisták írtak számára dalokat. Legutóbbi szóló-CD-je *Ellopott idő* címmel jelent meg a Hungarotonnál Kodály zenekari balladáiból és kortárs magyar szerzők műveiből. A FUGAkoncertek létrehozója és művészeti vezetője, a CentriFUGA kortárs zenei műhely egyik alapítója. 2019-ben Kurtág György neki írta és ajánlotta *...elszunnyadni, – semmi több...* című, Tandori Dezső verseire írt kamaraciklusát, és azóta rendszeresen dolgoznak együtt egy újabb, *AB Játékok énekhangra – gyakorlatok, megoldási kísérletek* című, elsősorban szintén Tandori-szövegekre épülő sorozaton.

Foto © Sutyk János

Zétényi Tamás csellóművész a Trio Passacaglia és a Classicus Quartet tagja, a Classicus Ensemble egyik vezetője, de olyan együttesekben is rendszeresen játszik, mint az UMZE, a ZAK Ensemble, a THReNSeMBLe, a CentriFUGA vagy a Rondino. Szerepelt a Krétakör produkcióiban, valamint Alföldi Róbert II. Edward-rendezésében. Felsőfokú tanulmányait a Zeneakadémián, a berlini Művészeti Egyetemen, illetve a New York állambeli Bard College-ban végezte, majd mesterével, Varga Istvánnal tökéletesítette hangszeres tudását. A zenéről a legtöbbet Arnóth Balázstól és Kurtág Györgytől tanul, kvartettjével Rados Ferenctől kap meghatározó impulzusokat.

Klényán Csaba szólista, kamarazenesész és a Concerto Budapest szóló-klarinétosa. A klasszikus repertoár mellett jelentős hangsúlyt helyez a mai zene interpretálására, számtalan zeneszerző komponálta vagy ajánlotta számára darabjait. Alapító tagja az UMZE Kamaraegyüttesnek, az Új Dimenzió Műhelynek, 1997 és 2010 között a Trio Lignum tagja, a Ligeti Ensemble klarinétosa, a Cimbizóis 5tet tagja. A klasszikus zene mellett rendszeresen játszik improvizációs zenét, melyben partnerei a magyar jazz- és improvizációs élet legkiválóbb muzikusai. 2007-ben elkezdett koncertsorozata, a *Magyar Klarinét Antológia* a teljes magyar klarinétirodalmat hivatott bemutatni.

Lakatos György Liszt- és Bartók–Pásztory-díjas fagottművész, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Fúvós Tanszékének vezetője, egyetemi docense, szülővárosa, Kalocsa díszpolgára. Európa szinte minden országában koncertezett vagy tanított, de turnézott Amerikában, Kanadában, Japánban, Kínában és Izraelben is. Széles repertoárja a reneszánsztól a kortárs zenéig terjed, számos darabot írtak számára magyar és külföldi zeneszerzők, közel nyolcvan ősbemutató fűződik a nevéhez. 1991-ben hívta életre az évente megrendezett, kalocsai Kék Madár Fesztivált, amelyen az ország vezető művészei honoráriumukról valamilyen jótékony cél érdekében lemondva lépnek fel. 2008 óta egymás után indított sorozatokat a Katona József Színházban, a Magyar Nemzeti Múzeumban, az Óbudai Társaskörben és a BMC-ben is.

Lukács Miklós napjaink zenei életének egyik legsokoldalúbb művésze, legyen szó kortárs zenéről, jazzről vagy népzeneről. Különleges adottságai és muzikalitásának kivételes vonásai olyan zeneszerzőket inspiráltak, mint Eötvös Péter, Vukán György vagy Borbély Mihály. Főiskolai tanulmányait követően többféle zenei műfajban is kipróbálta képességeit, elsősorban a jazzben és a népzeneben. A mai napig több jazz-, illetve népzenei formációban játszik (Borbély Műhely, East Side Jazz Company, Dresch Quartet), neves szólisták (Charles Lloyd, Archie Shepp, Steve Coleman, Bill Frisell, Chris Potter, Uri Caine, Frank London) vendégeként lépett fel. Több mint ötven lemezen hallhatjuk játékát, koncertjeiről, lemezeiről folyamatosan beszámolnak nemcsak a nemzetközi és hazai zenei szaklapok, hanem olyan újságok is, mint a The New York Times, a Chicago Tribune vagy a The Guardian.

Szalai András 1985-ben született Budapesten. Tanulmányait a budapesti Bartók Béla Konzervatóriumban, majd a Zeneakadémián végezte cimbalom és zeneszerzés szakon, tanárai Szeverényi Ilona, Fekete Győr István és Vajda János voltak. Több zenei verseny díjazottja. Szóló- és kamarazenei koncertjei mellett számos hazai és külföldi zenekarral játszott, olyan karmesterek irányításával, mint Eötvös Péter, Fischer Iván, Keller András, Kocsis Zoltán, Walter Weller vagy Antoni Wit. Kiemelkedő szerepet játszik kortárs szerzők műveinek tolmácsolásában, több kortárs zenei együttesnek is tagja. Az Artisjus-díjas művész a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára.

Bori Sándor 1976-ban született Szentendrén. 2001-ben végzett a BME Építészmérnöki Karán, jelenleg is építészként dolgozik, lakóépületeket, társasházakat tervez. Tizenöt éves korában kezdett gitározni, elsősorban a rock és a metál hatására. 2002-ben csatlakozott a Watch My Dying zenekarhoz, melynek jelenleg is tagja, dalszerzője. *Klausztrófia* címmel 2003-ban jelent meg első nagylemezük, melyet a szakma többször is beválogatott a legjelentősebb hazai metállemezek közé, egyik daluk részlete hallható Enyedi Ildikó *Testről és lélekről* című filmjében. A tervezés és a zene mellett szívesen készít egyszerű, többnyire absztrakt olaj- és akrilképeket.

Fotó © Hrotkó Bálint, BMC

Csalog Gábor a magyar hangversenyélet külön utakon járó egyénisége. Zongoraművész, zeneakadémiai kamarazene-tanár, zeneszerző, akinek műveit az elmúlt években nagy sikerrel mutatták be. Jól ismert különleges, a régi és az új zenét rendhagyó módon összekapcsoló műsor-összeállításairól. Kurtág György műveinek avatott előadója, az utóbbi időben kamarazenei kurzusainak állandó asszisztense és szervezője, de szoros munkakapcsolatban állt Ligeti Györggyel is, fontos szerepet vállalva zongoraműveinek itthoni bemutatásában.

Fotó © Tajti Márton

Kemenes András a Zeneakadémia egyik aranykora idején végezte tanulmányait: tanárai Kadosa Pál, Rados Ferenc és Kurtág György voltak; később Moszkvában, majd Drezdában képezte tovább magát. Koncerteket ad, kurzusokat tart, zsűrizik számos európai országban, valamint Dél-Koreában és Japánban. Az utóbbi évtizedekben tanárként is jelentős tekintélyt szerzett, a kecskeméti Kodály Iskola után immár hosszú évek óta a Zeneakadémián tanít.

Váray Domonkos 2011-ben született Budapesten, édesanyja zongoratanárnő, édesapja csellóművész. Háromévesen magától kezdett zongorázni és apró darabokat komponálni, jelenleg a gödöllői Frédéric Chopin Alapfokú Művészetoktatási Intézmény első osztályos diákja, Telek Zsuzsa növendéke. Egy verseny különdíjaként nyert fellépési lehetőség alkalmával egyik saját kompozícióját, a *Perpetuum mobile 1*-et is bemutatta. 2019 decemberében első díjat nyert a Szokolay InspirArt zeneszerzésversenyen *Rondó Hüvelyk Matyinak és a Tenkes kapitányának* című szerzeményével. Fontos számára az olvasás, a természetjárás és a sport is.

Vajda Gergely karmester, zeneszerző, a Huntsville Symphony Orchestra és a Portland Festival Symphony zeneigazgatója, az UMZE Kamaraegyüttes művészeti vezetője, az Eötvös Péter Kortárs Zenei Alapítvány programigazgatója. Három évig állt vezető karmesterként a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara élén, majd 2014-ben annak állandó vendégkarmesterévé nevezték ki. 2014-től 2019-ig a Nemzetközi Armel Operaverseny és Fesztivál művészeti vezetője volt. Művei a BMC, a Hungaroton Classic és az Editio Musica Budapest gondozásában jelennek meg. Gundel művészeti díjas és Bartók Béla–Pásztory Ditta-díjas, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia rendes tagja.

Az **UMZE Kamaraegyüttes** tevékenységének középpontjában kortárs magyar és külföldi szerzők kompozícióinak megszólaltatása, a 20. század kevésbé ismert remekműveinek (újra) felfedezése áll, valamint – többek között Bartók és Kodály által 1911-ben alapított legendás elődszervezetéhez hasonlóan – feladatának tekinti az új magyar zene megismertetését az ország határain kívül is: az elmúlt években felléptek a Carnegie Hallban, a Huddersfieldi Kortárs Zenei Fesztiválon és az Avignoni Fesztiválon. Az együttes fenntartója az Új Magyar Zene Egyesülete, amely 2005-ben alakult olyan magyar muzsikusok részvételével, mint Ligeti György, Kurtág György, Szöllösy András, Dobszay László, Eötvös Péter, Jeney Zoltán, Rados Ferenc, Perényi Miklós, Rácz Zoltán és Vidovszky László.

SUMMARY

György and Márta Kurtág were wed on 19 February 1947, on the composer's 21th birthday, the day he became eligible under Romanian law – for he was still a Romanian citizen at the time – to marry. While it would obviously be impossible to recall the entirety of their marriage of more than 72 years at a single concert, this programme arranged for the day after their 74th anniversary (and Kurtág's 95th birthday) nevertheless does offer a glimpse into the world that they shared together. Providing the key to this is photographer, fine artist and filmmaker Judit Kurtág, the daughter of their only son, György Kurtág Jr. The selection of home videos she has made of her grandparents over the course of many years segment the concert with brief film clips that will fascinate viewers not only with their look into their subjects' personalities, but also through the way that they show the couple from a perspective that is inaccessible to the outside world: how the music is composed, how they discuss the completed passages, and their life at home together executing pieces for four hands at the keyboard, reciting poetry and playing around with each other, not to mention the silent scene, shot from outside a window, of them tapping out on the glass pane the piano piece that could be considered the motto of the Kurtág oeuvre: *Flowers We Are, Frail Flowers*.

As far as the music being presented between the videos goes, the pieces – with two exceptions – are Kurtág miniatures that either are being performed by an artist personally linked to the Kurtágs or convey deep layers of personal meaning to them. The selection embraces practically the entire oeuvre, with a programme that incorporates a composition written in the early 1970s (*Splinters*) just as it does a completely fresh one from November 2020 (*Márta's Ligature*). A good portion of the movements to be played come from the *Games* series. This cycle that has been expanding since the '70s (the ninth volume was published recently) started out as a collection of pedagogical exercises for piano but gradually developed into a kind of musical diary and compositional workshop. The essential ideas behind many of Kurtág's larger-scale works were originally conceived as movements for *Games*, while another fair share of the works is made up of personal messages and tributes, as well as "faintly recollected scraps", to quote from the subtitle to *Hommage à Farkas Ferenc*, which will also be featured at the concert.

Hírportál az InfoRádió készítőitől

a tárgyilagosság olvasható

www.infostart.hu

AZ ÉV HONLAPJA
2018

**Müpa Budapest
Nonprofit Kft.**

1095 Budapest,
Komor Marcell u. 1.
Központi információ:
Tel.: (+36 1) 555 3000
E-mail: info@mupa.hu
www.mupa.hu

Címlapfotó: Huszti István, BMC

Nyitvatartás

Aktuális nyitvatartásunkról
tájékozódjon a www.mupa.hu
weboldalon.

A szerkesztés lezárult:
2021. február 19.

A programok rendezői a szereplő-,
műsor- és árváltoztatás jogát
fenntartják!

Stratégiai
partnerünk:

A Müpa támogatója
az Emberi Erőforrások
Minisztériuma.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

mupa.hu